

A könyv létrejöttének előzményeiről

*„Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.”
(Babits Mihály)*

„Annyira rejtélyes és szövevényes a ti utatok, és ekkora áldást! Ilyen csak Istentől lehetséges!” „Nem is tudjuk, hogy történt ez az egész!” „Olyan romantikus történet a tiétek. Annyira izgalmas és nehéz lehetett..., és csak szeleteket láttunk, egyszer szívesen hallanánk egyben!” „Olyan nagy csoda, ami veletek történt, az, amit általatok s bennetek elvégzett Isten. És kaptál is hozzá ajándékot gondolatokban, tolladban. Nem gondolod, hogy dolgoz van ezzel többek számára?” Ilyen kérésekből megszámlálhatatlan mennyiségű érkezett hozzánk.

Ahogy teltek az évek, s nyitotta Isten a kapukat, tett nyilvánvalóvá tőle jövő terveket, megértettem, hogy igen, van feladatom ezzel. Arra kaptam vezetéset, hogy írjam meg. Nem választás kérdése volt. Sok ellenkezés is volt bennem a „nínivei úton”, mert emberileg az látszik egyszerűbbnek: csendben maradni, csendesen élni. Azonban, ha menni kell „Nínivébe”, akkor feladat van, s bizony a következő nyeket is vállalni kell. Isten iránti engedelmességből írtam meg. Megértettem, férjessel való összekerülésünknek házasságunkon túlmutató célja is van.

Történetünk, szerelmünk felől sokan mélyebben érdeklődtek, hiszem, nem véletlen. Érthető, hiszen – részben – a nagyközönség előtt zajlott, ám sokszor nem lehetett tudni, mi miért történik. Megvallom, gyakran mi sem értettük, mert annyira intenzív volt, hogy az események sodrása megelőzött bennünket.

A téma izgalmas, sok kérdést vet fel, s olyan, mint egy jó focimeccs, sokakat érdekel, s véleményük is van róla: mindenki ért hozzá. Voltak, akik szívből szurkoltak mind a lelátóról, mind testközelből, de sokan csak a nézőtérén maradvá fogalmazták meg véleményüket. Fentről, távolról, pályán kívülről, olykor mások sokadik véleményére, féligazságokra alapozva. Izgalmas meccs: érdeklő a hívót s a nem hívót. Mert olyan a történet, amely nem szokásos, mert valami újszerűt kínál, izgalmasat sejtet.

Mégsem ez áll a fókuszban, nem az egyéni út a fő mondanivaló. Egy egyéni sors leírása miatt nem ragadtam volna tollat. Azzal nem feltétlen építetek, csak mesélek. A mi történetünk csak hordozóanyag, indok annak megírására, hogy Isten hatalmas, Ő mindennél nagyobb!

Ez a könyv egy életbizonyosság a hatalmas Szentháromságos Istenről. Ez az első s a legfontosabb cél, elmondani: Ő nagyobb minden ügynél, problémánál. Nála a kilátástalanból reményteljes jövő születik.

A sorok lejegyzésében az motívál, hogy életutunkat, a személyes sorsunk közössé válásának történetét, a szakrális eseményeket, egyházak reakcióit,

amelyeken végigmentünk, eszközül arra használjam, hogy elmondhassam az olvasónak, van egy hatalmas Isten, aki mindennek és mindenkinek az Ura: Ő irányít, Ő dönt, Ő tanácsol. Emberként néhányan bár hoznak ilyen-olyan döntéseket, olyanokat, amelyek látszólag sokszor összetörik életünket, lelkünket, de ha a létünk a biztos, a megingathatatlan kösziklán áll, akkor bármilyen vihar, támadás is éri, megáll. Megáll, mert valódi, sok munkával készített az alap, s a legjobb őrző-védő cégre bízott. S mert eleve terv van vele. Hiszem azt, hogy egy leírhatatlan öröm, s egy elhordozhatatlannak tűnő nehézség is egyetlen céllal adatott, mégpedig hogy: Isten dicsősége felragyoghasson benne!

A fent említett írásra ösztönző mondatok rendszerint mélyebb, személyes beszélgetésekkor hangzottak el, s eleinte bár vonakodtam, idővel be kellett látnom, nem véletlen, hogy többször megszólítottam. Évekig csak meghallgattam, bólogattam, egy idő után már, amikor éreztem, valami hasonló kérdés fog elhangozni, igyekeztem menekülőre fogni, s becsukni a fülem. Úgy csuktam be füleimet, hogy tudtam, nem emberi érdeklődés csupán, amit hallok, de nem voltam kész az engedelmességre. Legyen mentségemre mondván, a halogatás nem vált káromra, hiszen letisztultan, felülről tudok tekinteni az eseményekre, s a történeteket – örömtelieket és emberpróbálókat egyaránt – a nagy egész szükségés részeként tudom látni, jóra fordítva, áldásként.

Hogy a történetünket papírra vesse, nem lehetett ezek után már semmiképp sem elodázni, s arra jutottam, a mozaikokat, amelyek hol itt, hol ott voltak láthatók, vagy éppen csak sziluettjük rajzolódott ki, egybeszerkesztem, s a huszadik házassági évfordulónkra megírom, hiszem, Isten dicsőségére, sokak hasznára és örömére, a Lélek vezetése által. Ahogy egy ilyen nagy munkánál megeshet, az velünk is megtörtént: bár a kézirat elkészült, de a lektorálási és szerkesztési munkákban némi újratervezésre volt szükség, így egy évet csúszott a kiadás: a huszonegyedik házassági évfordulónkra tervezzük a könyvbemutatót.

Írásomat három fő dolog hívta életre:

1. Írattassék le egyben az a csodálatos út, amelyet Isten még jóval születésünk előtt céllal elgondolt rólunk, azt, hogy két teljesen külön életutat hogy szerkeszt Ő egybe, s dicsőíti meg nevét. Céлом bizonyosságot tenni arról, hogy a sok akadály, nehézség, próba miként lehet legyőzött ellenség, majd lehet áldássá úgy, hogy amikor a mélységben vagyunk, még nem látjuk a napfényt, de idővel összeállnak a szeletek. Sok örömet és nehézséget éltünk meg együtt férjemmel, s olykor nem volt egyebünk, mint az egymás iránt érzett szerelmünk, s az a bizodalom, amelyet Jézusba vetettünk, mert tudtuk, tudjuk, hogy nem lehet semmi baj, ha Ő velünk van. Hittel léptünk, hitből cselekedtünk, felülről vezetetten. Néha remegve, bizonytalanul, de Isten fegyverzetében azzal a meggyőződéssel, hogy bármi légyen is, **Ő mindennél nagyobb.**
2. A könyv főszereplője Isten, az élő Úr, a mi történetünk csak eszköz annak kifejezésére, hogy Ő a mi életünk kormányosa, főrendezője. El szeretném mondani, hogy Nála s csak Nála nincs lehetetlen. Ha Benne bízunk, Ő képesé

tesz a megbocsátásra, a harag, a tartozás elengedésére, sőt késszé, hogy ellenségeinkkel jót tegyünk. Ő mindent jóra vezet, rossz döntéseinket, hibáinkat, félelmeinket is képes jóra fordítani, továbbá hiszem, hogy a mindenki által keresett boldogélet (megj. a boldogélet tudatosan egybeírt, fogalom; szerző) alapja is Ő, körülményeink ellenére. Ha neki terve van, a látszólag lehetetlent felépíti, mi több erőssé, erődítménnyé teszi. Hiányunkat erőforrássá, **értékmozaikká** teszi. Kívánom, legyen ez biztatás mindenkinek!

3. Harmadrészt elmondhatom, hogy bár éltünk meg mélységet és magasságot, Krisztusban Isten gyermekeként teljes bizonyossággal megvalljuk, hogy tudunk szűkölködni s bővölködni egyaránt. Boldogok vagyunk, s örülünk a Krisztus szerinti növekedésnek, az emberi kapcsolatok alakulásának, élvezzük az istenadta tehermentes életet, de elviseljük a megaláztatást, a jogos járandóságoktól való megfosztást. Mindent eltűrünk, el kell tűrnünk, ha bennünket támadnak, ha minket érint csupán. Azonban, ha Krisztus ügye sérül, akkor nemhogy lehetőségünk, hanem kötelességünk a szólás!² Ennek a kötelességemnek (is) eleget teszek most, érintőlegesen. Szeretnék írni arról, hogy mi az elfedező szeretet, s mi nem az. Krisztust hamisan képviselni nem feladatunk, azt viszont igen, hogy minden dolgunk hogyan mehet végbe szeretetben, megbocsátásban akkor is, ha támadások kereszttüzében vagyunk. És kimaradhatatlan üzenete a könyvnek arról a felelősségről gondolkodni, hogy mit tehet ma a keresztyén ember a **megújulásért, a folyamatos reformációért, az evangéliumi alapokhoz való visszatérésért.**

S miért nem írom a könyvet? Nem keresem az igazamat, nem szeretnék senkivel harcolni, senkit sem legyőzni, s pláne nem meggyőzni, minket Krisztus már győztesekké tett. Isten nem az igazunkat kéri, hanem a formálható szívünket, az alázatunkat, a szelídségünket, ezekben szépen meg tud foganni, és növekedésre képes az evangélium üzenete.

Nem rombolni, hanem építeni szeretnék. Reménységgel vagyok, hogy szavaim elérik eredeti céljukat: miként tud Isten minden rosszat is az Őt szeretők, a Benne bízók javára fordítani, valamint hogy kialakítsuk azt a készségünket, amely a probléma helyett a megoldásra fókuszál. Mindannyiunk életében lehet tengernyi nehézség, ám a jó hír, hogy reménykedő hozzáállással, a „fordított”, az áldott szemüveggel másként láthatunk. Az élet ugyanis nem a történések sorából áll, hanem abból, amiként azokat értelmezzük. Saját utunk során megfogant egy „receptgyűjtemény” a fejemben személyes megtapasztalások alapján, amelyet az olvasó elé tárok.

Mi, emberek azt tesszük, azt szóljuk, amivel telve van a szívünk. Amíg a panasszal, a bűnnel vagyunk teli, arról tudunk csak beszélni. A Krisztussal való találkozás után pedig, mivel új identitásunk lesz, folyamatosan csak Isten kegyelméről, Jézus szabadításáról tudunk szólni, az értéket, a jót akarjuk mindenben meglátni. Ezért nem tud a hívő ember csendben maradni: szokásává, élete természetes részévé válik a hitvalló, bizonyoságtevő élet.

Jól tudom, hogy minket hallgatva sokak számára túl sok a hitről, az Istenről, Jézusról, a szeretetről való beszéd, ám bennünket mindig a belső késztetés, az isteni terv vezérel. Azt valljuk, hogy a hit a legszemélyesebb közügy.

Írásomban, amikor szólok az olvasóhoz, a közvetlen hangvétel miatt s a testvérség okán a tegeződést választom, de a legnagyobb tisztelettel teszem ezt mindenki felé. Utazzunk együtt! Velem tartasz?

Fontos útravaló a könyv olvasásához: nem valami ellen, hanem valamiért írtam. És ez nagyon lényeges, naponta látom ugyanis a félreérthető és félreértett aprócska reakciókat a hétköznapi életben is. Ha például egy szűkebb társaságban valakit megdicsérünk, „milyen csinos”, megeshet, hogy a mellette ülő annyit ért: ő pedig nem az. Ha valaki azt mondja a másiknak, „nagyon ízléses a lakásod”, nem jelenti, hogy a mellette állóé nem az. Ha könyvemben egy ember nagyszerű jelleméről beszélek, nem jelenti, hogy a másik nem tesz nagy dolgokat. Valamint, ha a Református Egyház pozitív oldaláról beszélek, nem jelenti, hogy a többi egyház nem jól végzi a dolgát. Sőt! Nem más protestáns egyházak ellen szól az egyik kiemelése, hanem annyit jelent: a mi személyes utunk ide vezetett. És mindezek a példák fordítva is igazak! Ha valakinek vagy valaminek a javítandó területéről szólok, nem jelenti, hogy ő vagy az adott dolog rossz. A saját életünk történéseinek megértéséhez nagy segítség: „Nem valami ellen, hanem valamiért mondják”. Sokat segít e szemléletmód kialakításában a szemüvegcsere, amelyről a könyv soraiban olvashatunk.

Nem szokványos házasság a mienk, s nem a boldogságra, hűségre, gyakorlati dolgokra, szokásos örömekre, nehézségekre gondolok, hanem az útra, amelyet Isten kegyelméből bejárhattunk, s remélem, hiszem, hogy még jó ideig megadja a Teremtő, hogy a gyümölcsét élvezhessük. Ha nem így lenne is, megnyugtató boldogság az a bizonyosság, hogy nem a meghalás életünk, szerelmünk végső állomása, hanem van folytatás: végleges otthonunk.

Nem mondható szokásosnak, amikor egy szolgálatában hiteles, sikeres katolikus pap úgy dönt, nem kívánja az akkori keretek között folytatni egyházában a pásztori szolgálatát, s letéve a lantot, pontosabban a reverendát, meg-nősül, de engedelmeskedve az eredendő hívásnak, néhány év elteltével a Református Egyházban lelkipásztorrá szentelik.

A családi videó-és fotóanyagot tekintve gyermekeinknek szép kis örökséget adunk: édesapátok katolikus pappá szentelése, édesanyátok elsőáldozása édesapátoknál, esküvő kétszer is, négy felvonásban, majd református lelkész-szentelés.

Mit nem kellene tenni a könyv megjelenése után, ami nem kedves senkinek, és sehova sem vezet? Támadni, bántást látni, a magunk igazát bizonygatni, elérzékenykedni. Ha érthető a cél, akkor az is érthető, hogy ez nem egyeztethető össze a könyv lényegével.

S „*Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgokat cselekedjünk?*’ Jézus ezt felelte nekik: *’Az az Istennek tetsző dolog, hogy higgyetek abban, akit ő küldött.’*” (Jn.6,28-29)

S végezetül még annyit: „Azért írok, mert jobban, pontosabban ki akarom fejezni az azonosságot Jézussal bennem és másokban.” (...) Nem azzal foglalkozom, „hogy hányan olvassák, vagy hányan nem olvassák a verseimet. Egyetlen célom: egy fokkal közelebb hozni a jóakarátú, érzékeny olvasót ehhez az azonossághoz, a Jézussal való egységhez.”³

Ez a vezérfonal egyértelműen, a lámpás. Ennek tudatában született meg a mű.

A mű összetételéről

Az írásmű két nagy, önállóan is érthető, ugyanakkor összetartozó részből áll. (1. hátul 1. ábra) Minden nagyobb szerkezeti egység és kisebb fejezet elején egy-egy idézet olvasható, amelyek rövid összefoglalóul az adott szakasz mottójául választottak. Mind a fejezetek élén, mind a sorok között megannyi igei hivatkozást láthatunk. Fontosnak tartom elmondani, hogy egy irodalmi mű az kedves, testet-lelket megrengető nagyszerű gondolat lehet a számunkra. Isten igéje, az IGE pedig az élet. A Bibliából idézett rész, vers tehát semmiképp nem idézet csupán, hanem kijelentés, ígéret! Isten számunkra elkészített ígérete, életünk útmutatója, amelyre igazán érdemes napjainkat felszőni.

Istentiszteleteken, összejöveteleken mások által a Bibliából írt, nyomtatott igekártyákat szoktunk kapni, mindig nagy örömmel tölt el. Olvassuk is napon-ta Isten hozzánk intézett üzenetét. Sok mindent el lehet mondani, de most a legfontosabbat: ez nem egy olvasmány, nem egy írás számomra, hanem Isten személyre szóló üzenete nekem. Pont nekem, az adott élethelyzetemben, az adott körülményeimben: a boldogságban, a némaságban, a viharban.

Isten igéje mindenkor helytálló. Nem az a kérdés, milyenek a körülményeink, ki hogyan ítél meg, még az sem, hogy pillanatnyi állapotunkban éppen mit gondolunk magunkról, hanem az, hogy mindenkor, minden látható, hallható ellenére prioritást élvez-e számunkra Isten igéje, amely élő és ható, szétválaszt igazat és hamisat. Az igéhez, Istenhez való hűségünk miatt bolondnak, fanatikusnak, idealistának tarthatnak majd, vagy kinevethetnek, leginkább a hátunk mögött. Nem baj, külön ajándék, hisz nem lehet több irányba is megfelelni. „*Jaj, amikor jót mond rólatok minden ember, mert ugyanezt tették atyáik a hamis prófétákkal!*” (Lk.6,26) Isten bátorít, hogy ne törjön le bennünket, ha nem értenek meg. Ő olyan erő, amilyen oltalom nincsen máshonnan, s ne mással foglalkozunk, hanem azzal, amit nekünk mond igéjében! Ez a fajta rendíthetetlen felfelé nézés fontos alapja a megértett értékmozaikos boldogéletnek.

1.) NAGYOBB Ő

Az írásmű első részében írom le tíz fejezetben személyes életutunkat külön-külön, majd egymásra találásunk szövevényes rejtelmait, nehézségeit, benne kidomborítva a sok nehézségen túl Isten előkészített ajándékait.